

Geheugenstrategietraining bij oudere mensen met subjectieve geheugenklachten: een exploratieve studie

Gepubliceerd: 18-07-2013 Laatste bijgewerkt: 24-04-2024

In het huidige onderzoek wordt gebruik gemaakt van een bestaande geheugenstrategietraining die eerder gevalideerd is bij mensen met (licht) traumatisch hersenletsel. Deze training is specifiek gericht op het aanleren van strategieën om meerdere...

Ethische beoordeling	Goedgekeurd WMO
Status	Werving gestopt
Type aandoening	Overige aandoening
Onderzoekstype	Interventie onderzoek

Samenvatting

ID

NL-OMON38894

Bron

ToetsingOnline

Verkorte titel

Geheugenstrategietraining bij subjectieve geheugenklachten

Aandoening

- Overige aandoening

Synoniemen aandoening

subjectieve geheugenklachten, veroudering

Aandoening

ouderen met subjectieve geheugenklachten

Betreft onderzoek met

Mensen

Ondersteuning

Primaire sponsor: Radboud Universiteit Nijmegen

Overige ondersteuning: Fonds NutsOhra

Onderzoeksproduct en/of interventie

Trefwoord: geheugen, Kwaliteit van leven, Strategie, Subjectieve geheugenklachten

Uitkomstmaten

Primaire uitkomstmaten

De primaire uitkomstmaat is de prestatie op verscheidene geheugentests en de prestatie op een test die strategiegebruik meet. De gebruikte tests zijn ecologisch valide, wat wil zeggen dat ze sterk vergelijkbaar zijn met situaties die men in het dagelijkse leven tegekomet. De geheugentests worden zowel voorafgaand als na de training afgenomen. De metingen zullen zowel direct na als 6 maanden na afloop van de training voltooid worden.

Secundaire uitkomstmaten

Secundaire uitkomstmaten zijn de Goal Attainment Scale (GAS), vragenlijsten over de subjectieve cognitieve- en geheugenklachten, IADL, en de kwaliteit van leven. Alle metingen worden zowel voorafgaand als na de training voltooid. De metingen zullen zowel direct na als 6 maanden na afloop van de training voltooid worden.

Toelichting onderzoek

Achtergrond van het onderzoek

Nederland vergrijst. De toename in het aantal ouderen betekent dat de

prevalentie van problemen gerelateerd aan hoge leeftijd onvermijdelijk toeneemt. Praktisch alle ouderen ervaren problemen in het geheugen, variërend van zeer minimale tot*voor de leeftijd disproportionele*forse geheugenachteruitgang. Deze achteruitgang heeft een negatief effect op het dagelijkse functioneren en vermindert hiermee de kwaliteit van leven, zeker indien er sprake is van flinke geheugenproblemen. Onderzoek naar het optimaliseren van de geheugenfunctie is dus van groot belang. Tot op heden hebben veel studies zich gericht op het effect van geheugentraining bij patiëntgroepen met uitgesproken geheugenstoornissen. Bij deze geheugenstoornissen kan gedacht worden aan de geheugenproblemen die bijvoorbeeld optreden na hersenletsel of bij een beginnende dementie. Er is echter nog weinig bekend over het effect van geheugentraining bij ouderen met subjectieve geheugenklachten, waarbij vaak al sprake is van een licht verminderd geheugenfunctioneren, waarbij geen sprake is van een pathologisch beeld zoals dementie. Het is cruciaal deze tekortkoming te ondervangen aangezien deze ouderen een verhoogd risico lopen op forse cognitieve achteruitgang en dementie. Het in een zo vroeg mogelijk stadium trainen van de geheugenfunctie heeft bij deze groep mogelijk een vertragend effect op het ontwikkelen van verdere cognitieve achteruitgang.

Doel van het onderzoek

In het huidige onderzoek wordt gebruik gemaakt van een bestaande geheugenstrategietraining die eerder gevalideerd is bij mensen met (licht) traumatisch hersenletsel. Deze training is specifiek gericht op het aanleren van strategieën om meerdere geheugenfuncties te trainen in dagelijkse situaties. Het primaire doel van dit onderzoek is vast te stellen in hoeverre ouderen met voor de leeftijd disproportionele geheugenproblemen profijt hebben van deze geheugentraining, Het secundaire doel is te onderzoeken in hoeverre subjectieve geheugenklachten (MAC-S), subjectieve cognitieve klachten (CFQ), de subjectieve ervaring van verbetering in het geheugenfunctioneren na de training (Goal Attainment Scaling), Instrumentele Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen (IADL) en kwaliteit van leven (SF-36) verbeteren na deze geheugentraining.

Onderzoeksopzet

Een dubbelblinde randomized controlled trial waarbij het effect van de geheugen-strategie training wordt vergeleken met de restoratieve training.

Onderzoeksproduct en/of interventie

De geheugen-strategie training is gebaseerd op een bestaan protocol: (zie <http://www.neuropsychologischebehandeling.nl/protocollen/protocol/117341/geheugen>). Deze training is gericht op verscheidene strategieën die ingezet kunnen worden om het geheugen te ondersteunen. Samen met een therapeut oefenen de deelnemers met

verschillende strategieën; hiernaast worden oefeningen meegegeven zodat deelnemers thuis verder kunnen oefenen. De restoratieve training bestaat uit het oefenen van geheugentaken op de computer. Hiervoor wordt het programma Cogpack gebruikt. Dit programma bestaat uit geheugentaken zoals het onthouden van series van woorden en van patronen. Zowel de geheugen-strategie training als de restoratieve training bestaat uit 7 wekelijkse sessies, waarbij elke sessie ongeveer 90 minuten duurt.

Inschatting van belasting en risico

Alle gebruikte tests en methoden zijn non-invasief en betreffen een lage belasting van de deelnemer. Alle tests worden frequent in de klinische praktijk toegepast en betreffen gevalideerde en betrouwbare meetmethoden. De deelnemers kunnen zelf het tempo van werken bepalen; indien nodig kunnen extra pauzes ingelast worden. Er zal te allen tijde een onderzoeksassistent aanwezig zijn.

Contactpersonen

Publiek

Radboud Universiteit Nijmegen

Montessorilaan 3
Nijmegen 6500HE
NL

Wetenschappelijk

Radboud Universiteit Nijmegen

Montessorilaan 3
Nijmegen 6500HE
NL

Locaties

Landen waar het onderzoek wordt uitgevoerd

Netherlands

Deelname eisen

Leeftijd

Volwassenen (18-64 jaar)
65 jaar en ouder

Belangrijkste voorwaarden om deel te mogen nemen (Inclusiecriteria)

- Mensen van middelbare en hoge leeftijd (50 jaar en ouder)
- Subjectieve geheugenklachten

Belangrijkste redenen om niet deel te kunnen nemen (Exclusiecriteria)

- Stoornissen die de geheugenklachten en/of stoornissen kunnen verklaren (bijvoorbeeld dementie, psychiatrische aandoeningen)
- Ernstige cognitieve achteruitgang

Onderzoeksopzet

Opzet

Type:	Interventie onderzoek
Onderzoeksmodel:	Parallel
Toewijzing:	Gerandomiseerd
Blindering:	Dubbelblind
Controle:	Actieve controle groep
Doel:	Behandeling / therapie

Deelname

Nederland	
Status:	Werving gestopt
(Verwachte) startdatum:	23-10-2013
Aantal proefpersonen:	60
Type:	Werkelijke startdatum

Ethische beoordeling

Goedgekeurd WMO

Datum: 18-07-2013

Soort: Eerste indiening

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Goedgekeurd WMO

Datum: 07-09-2015

Soort: Amendement

Toetsingscommissie: CMO regio Arnhem-Nijmegen (Nijmegen)

Registraties

Opgevolgd door onderstaande (mogelijk meer actuele) registratie

Geen registraties gevonden.

Andere (mogelijk minder actuele) registraties in dit register

Geen registraties gevonden.

In overige registers

Register	ID
CCMO	NL43519.091.13